

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 594/2022-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu (sudca spravodajca) a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] zastúpeného spoločnosťou IN FORO – AYRUMYAN advokátska kancelária s. r. o., Uhrova 4, Bratislava, IČO 51 011 344, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Gevorg Ayrumyan, PhD., alebo Mgr. Patrik Baltazarovič, proti postupu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Cdo 158/2019 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 25. októbra 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje prikázať Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) konať bez zbytočných prietahov, priznať mu primerané finančné zadosťučinenie vo výške 3 000 eur a trovy konania.
2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ podal na Okresnom súde Trenčín (ďalej len „okresný súd“) 28. septembra 2016 žalobu o náhradu škody vo výške 35 280,68 eur, ktorú súd viedol pod sp. zn. 20 C 153/2016.
3. Súd prvej inštancie rozhodol rozsudkom č. k. 20 C 153/2016-234 z 20. decembra 2017 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) tak, že žalobu zamietol. Sťažovateľ podal prostredníctvom svojho právneho zástupcu v zákonnej lehote (22. februára 2018) odvolanie proti rozsudku okresného súdu.
4. Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd rozsudkom č. k. 5 Co 211/2018-348 z 10. apríla 2019 (ďalej len „rozsudok odvolacieho súdu“) potvrdil rozsudok okresného súdu.

5. Sťažovateľ podal 16. júla 2019 dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu.
6. Právnomu zástupcovi sťažovateľa bola 19. júla 2019 doručená žiadosť okresného súdu o doručenie plnej moci s osvedčovacou doložkou o zaručenej konverzii, čo sťažovateľ splnil 23. júla 2019.
7. Následne okresný súd doručil sťažovateľovi výzvu na zaplatenie súdneho poplatku z 25. júla 2019.
8. Sťažovateľ doplnil podané dovolanie 30. júla 2019. Vyjadrenie intervenienta k dovolaniu bolo sťažovateľovi doručené 9. septembra 2019 a vyjadrenie žalovaného mu bolo doručené 26. septembra 2019.
9. Z uvedeného je podľa sťažovateľa zrejmé, že aktívne prispieval k tomu, aby došlo k rozhodnutiu veci bez zbytočných prietahov, pričom v dôsledku prietahov v konaní sa sťažovateľ nachádza sústavne v stave právnej neistoty.
10. Sťažovateľ bol donútený pristúpiť k podaniu ústavnej sťažnosti, pretože preukázateľná dĺžka súdneho konania je viac ako 6 rokov, pričom od podania dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu uplynulo viac ako 39 mesiacov a vo veci nebolo najvyšším súdom do dňa podania ústavnej sťažnosti rozhodnuté. Najvyšší súd v predmetnej veci nevykonal žiaden procesný úkon po dobu viac ako 36 mesiacov.
11. Poukazujúc na judikatúru ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva, sťažovateľ zastáva názor, že k porušeniu jeho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov najvyšším súdom došlo.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

12. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Cdo 158/2019, v ktorom sťažovateľ vystupuje v procesnom postavení žalobcu (dovolateľa).
13. Ústavný súd vo svojej judikatúre súvisiacej s namietaným porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov opakovane konštatuje, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie tohto základného práva (I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 61/03, III. ÚS 372/09). Ústavný súd poukazuje na právny názor vyslovený vo svojej doterajšej judikatúre, podľa ktorého ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (napr. I. ÚS 42/01, III. ÚS 59/05). Na kratšie obdobia nečinnosti ústavný súd spravidla prihliada vtedy, keď sa vyskytli opakovane a zároveň významným spôsobom ovplyvnili dĺžku súdneho konania (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 39/00, I. ÚS 57/01). V prípade, keď ústavný súd pri predbežnom prerokovaní zistí, že namietaný postup všeobecného súdu sa nevyznačuje takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavnú sťažnosť spravidla odmieta ako zjavne neopodstatnenú (napr. IV. ÚS 221/05, III. ÚS 126/2010, I. ÚS 96/2011).

14. Ústavný súd zároveň pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom tohto základného práva je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

15. Zo skutkového stavu vyplývajúceho z ústavnej sťažnosti a zo zistení ústavného súdu vyplýva, že v právnej veci sťažovateľa bol spis okresného súdu predložený na dovolacie konanie 19. septembra 2019. Najvyšší súd o dovolaní sťažovateľa rozhodol uznesením č. k. 6 Cdo 158/2019 z 29. septembra 2022, teda po 36 mesiacoch. Spis bol okresnému súdu vrátený 3. novembra 2022.

16. Ústavný súd predovšetkým pripomína, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom a právna vec sťažovateľa je právoplatne skončená už od roku 2019. S tým súvisí aj okolnosť, že miera právnej neistoty sťažovateľa (ako podmienky vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, pozn.) v dovolacom konaní je nepochybne nižšia, ako to je v prípade právnej neistoty v čase, keď nie je právoplatne rozhodnuté. Napriek uvedenému považuje ústavný súd trojročné trvanie dovolacieho konania za hraničné, pokiaľ ide o posudzovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov v napadnutom konaní. Súčasne k argumentácii sťažovateľa o nevykonávaní žiadnych úkonov najvyšším súdom v dovolacom konaní ústavný súd dodáva, že najvyšší súd v dovolacom konaní procesné úkony vo vzťahu k stranám konania nevykonáva, jeho úloha spočíva predovšetkým v naštudovaní príslušného spisového materiálu a následnej príprave rozhodnutia.

17. Najvyšší súd rozhodol o dovolaní uznesením č. k. 6 Cdo 158/2019 z 29. septembra 2022 (dovolanie odmietol), teda ešte pred podaním (elektronicky) ústavnej sťažnosti 25. októbra 2022, avšak predmetné uznesenie sťažovateľovi ani jeho právnomu zástupcovi doručené nebolo. V tejto situácii kľúčové posúdenie ústavného súdu spočíva v tom, či zásah najvyššieho súdu do práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov v čase podania ústavnej sťažnosti trval.

18. Ústavná sťažnosť pre zbytočné prietahy v konaní je účinným prostriedkom nápravy porušeného práva len do momentu, kým trvá stav neistoty na strane dotknutého účastníka konania týkajúci sa výsledku konania. Ústavná sťažnosť preto musí byť podaná v čase, keď prietahy v konaní ešte trvajú. Z pohľadu sťažovateľa sa dovolacie konanie neskončilo, keďže mu nebolo doručené uznesenie najvyššieho súdu o dovolaní, hoci dovolacie konanie pred najvyšším súdom sa skončilo už 29. septembra 2022, keď bolo prijaté uznesenie o odmietnutí dovolania. Napriek uvedenému podľa názoru ústavného súdu nič nebránilo sťažovateľovi informovať sa pred podaním ústavnej sťažnosti o stave dovolacieho konania na najvyššom súde, prípadne využiť možnosť podania sťažnosti na prietahy v konaní adresovanej predsedovi najvyššieho súdu, čo neurobil.

19. Zjavná neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vyplýva aj z toho, že porušenie uvedeného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už bolo meritórne rozhodnuté pred podaním ústavnej sťažnosti ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (IV. ÚS 223/2010, I. ÚS 390/2019). Inými slovami, ochrana základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy sa poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie tohto základného práva označenými orgánmi ešte mohlo trvať. Ak v čase, keď ústavná sťažnosť bola doručená ústavnému súdu, už nemohlo dochádzať

k namietanému porušovaniu označeného základného práva postupom všeobecného súdu, ústavný súd sťažnosť zásadne odmieta ako zjavne neopodstatnenú (napr. IV. ÚS 102/05, II. ÚS 387/06).

20. Účelom ústavnej sťažnosti je náprava aktuálneho stavu v napádanom konaní pred konkrétnym všeobecným súdom, resp. súdmi. Ústavná sťažnosť v tomto smere zohráva významnú preventívnu funkciu ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo a jeho účinky stále trvajú, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (m. m. IV. ÚS 225/05, III. ÚS 317/05, II. ÚS 67/06).

21. Po preskúmaní ústavnej sťažnosti a okolností danej veci teda ústavný súd dospel k záveru, že v tomto prípade nemohol konštatovať také nedostatky, na základe ktorých by po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie bolo možné vysloviť porušenie sťažovateľom označeného práva. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľa pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako zjavne neopodstatnenú.

22. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti stratilo opodstatnenie zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa, keďže rozhodovanie o nich je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. novembra 2022

Ladislav Duditš
predseda senátu